

Schriftelijke vragen en opmerkingen over het Ontwerpbesluit lozen buiten inrichtingen

Den Haag, 18 januari 2010

Namens de vaste commissie voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer verzoek ik u naar aanleiding van uw brieven d.d. 21 augustus en 9 december 2009 over het Ontwerpbesluit lozen buiten inrichtingen (27 625, nrs. 142 en 152) de Kamer antwoord te geven op de vragen en opmerkingen zoals door de verschillende fracties hieronder ingebracht.

Inbreng van de leden van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van dit ontwerpbesluit. Zij hebben nog de volgende vragen en opmerkingen, allereerst naar aanleiding van het ontwerpbesluit, vervolgens naar aanleiding van de gestelde vragen.

Naast dit besluit zijn er nog andere besluiten waar emissies naar water en bodem van landbouwactiviteiten zijn geregeld. Hoe kijkt de minister aan tegen de suggestie om naast de uitzondering van het Lozingenbesluit Open Teelt en Veehouderij ook te kijken naar uitzonderingen in het kader van het Besluit Landbouwactiviteiten (bijvoorbeeld schoonmaken spuitmachines op onverhard terrein buiten de inrichting), het Uitvoeringsbesluit en de regeling Meststoffenwet en Besluit en de regeling Wet Gewasbeschermingsmiddelen en Biociden (onder andere uitrijden dompelveelstoffen)?

Welke agrarische activiteiten buiten de inrichting vallen niet onder het genoemde Lozingenbesluit Open Teelt en Veehouderij?

- Kan het zijn dat activiteiten, (geen inrichting) zoals de opslag van ruwvoer/bijproducten of composteren, die mogelijk leiden tot een lozing, nu onder deze regels strenger worden beoordeeld dan voorheen? Of valt dat onder de opslag van bulkproducten?
- In hoeverre is er nu een blokkade voor bijvoorbeeld het apart diffuus uitrijden of verregenen van water uit een spoelbassin voor bollen, het uitrijden van melkspoelwater en het uitrijden van percolaat/perssappen?
- In artikel 3.2 wordt gesproken over lozing van grondwater bij ontwatering. De leden van de CDA-fractie gaan ervan uit dat drainage van agrarische grond niet als lozing van grondwater wordt aangemerkt. Graag een bevestiging van deze aanname.
- Hoe verhoudt dit besluit zich tot de regels voor het uitrijden van dierlijke en overige organische meststoffen? Daar wordt in dit besluit niet naar verwezen. Maar het zou kunnen zijn dat het uitrijden van compost of een nader product indirect tot een lozing leidt.

De leden zijn het met de minister eens dat er zeer terughoudend dient te worden omgegaan met het van overheidswege opleggen van meet-, registratie- en rapportageverplichtingen of onderzoeksverplichtingen. In de nota van toelichting staat: «dat het voor degene die loost van groot belang kan zijn om bij bepaalde lozingen te meten en te registreren om er zeker van te zijn dat aan de regels van dit besluit wordt voldaan. Deze zelfcontrole wordt echter tot de eigen verantwoordelijkheid van degene die loost gerekend, en wordt dus niet via dit besluit opgelegd.» De leden zijn het eens met deze benadering. Tegelijkertijd lijkt het wel wenselijk dat de overheid steekproefsgewijs controles blijft uitoefenen. Hoe is dit laatste in de praktijk geregeld?

Ten slotte: voor de vragen over het ontwerpbesluit zijn de leden van de CDA-fractie van mening dat de belangen van de waterbeheerder om overstorten op oppervlaktewater goed te kunnen reguleren adequaat zijn behartigd in het voorliggende ontwerpbesluit. De instrumenten (algemene regels, maatwerkvoorschriften en overgangsbepalingen met betrekking tot verleende vergunningen voor overstorten) zijn toereikend om de problematiek van de overstorten adequaat te kunnen oplossen in het kader van het gemeentelijk rioleringsplan (GRP). Wel benadrukken de leden dat de uiterlijke datum van 1 januari 2013 waarop de GRP's moeten voldoen aan de gestelde wettelijke eisen moet worden gehandhaafd.

De beantwoording van de gestelde feitelijke vragen geven de leden van de CDA-fractie aanleiding om nog drie vragen te stellen:

- Ten behoeve van het opstellen van het besluit is er, zo blijkt uit het antwoord op vraag 1, overleg gevoerd met diverse organisaties van belanghebbenden waaronder VNO-NCW, NS, de Vereniging van Nederlandse Voegbedrijven, de Ondernemersorganisatie Schoonmaak- en Bedrijfsdiensten en VNG, IPO en de Unie van Waterschappen. Is er ook overleg geweest met vertegenwoordigers van land- en tuinbouworganisaties, in het bijzonder LTO Nederland? En zo nee, waarom niet en is de minister bereid alsnog afstemmingsoverleg te organiseren met LTO Nederland over de consequenties van dit Besluit voor de landen tuinbouwsector?
- In de beantwoording van vraag 3 wordt aangegeven dat er geen voorkeursvolgorde geldt voor relatief schone lozingen. Waarom eigenlijk niet? Een langzame afvoer en grotere infiltratie in de bodem van water door lozing op de bodem verdient, zeker in gebieden waar verdroging aan de orde is, toch de voorkeur boven snelle afvoer door lozing op het oppervlaktewater of op schoonwaterstelsels, waarbij de laatste ook nog eens veel duurder zijn dan «gratis» bodem? Graag een reactie.
- Vraag 4 tot slot ging in op de wijze waarop warmte-koudeopslag in de wet is geregeld, of het nu open of gesloten systemen betreft. De leden van de CDA-fractie zijn een groot voorstander van een groter gebruik van warmte-koudeopslag en aardwarmte. Bij de genoemde nadere uitwerking van de regeling van koude-warmteopslag vragen deze leden om oog te hebben voor de gevolgen het samenspel van grond- doorboringen voor eventuele temperatuurveranderingen, vervuiling, grondwaterverplaatsing en effecten op ecologie. Graag een bevestiging van de minister.

Inbreng van de leden van de PvdA-fractie

De leden van de PvdA-fractie kunnen zich vinden in het vereenvoudigen van de regelgeving, zolang dit niet te koste gaat van de bescherming die de regels moeten bieden. Dit vraagt een goede naleving van de regels en om die te bevorderen is het noodzakelijk dat de handhaving op orde is. Kan de minister uiteenzetten hoe het toezicht en de handhaving in de praktijk vorm gegeven zal gaan worden? Andere dossiers hebben laten zien dat het voor bedrijven en instellingen niet erg moeilijk is om de regels te omzeilen met name als het gaat om milieuwetgeving. Terwijl het anderzijds moeilijk is op de naleving van de milieuregels toe te zien en deze te handhaven. De leden vragen of er voldoende capaciteit en kennis is om het niveau en de frequentie van het toezicht voldoende te laten zijn en welke stappen worden genomen om deze op niveau te houden dan wel te krijgen.

De leden vragen of er nader ingegaan kan worden op de verruimde lozingseisen voor PAK's (polycyclische aromatische koolwaterstoffen) en naftaleen, waarvan bekend is dat de stoffen zeer schadelijk zijn voor het

milieu. In hoeverre zal het toezicht op het lozen van deze stoffen aangescherpt worden, nu de lozingseisen verruimd worden? Het is van belang dat een verruiming van de lozingseisen niet gaat betekenen dat er in de praktijk vaak kleine hoeveelheden geloosd gaan worden in plaats van een grote hoeveelheid in één keer, waarvoor anders een vergunning of vrijstelling nodig geweest zou zijn.

Bedoelt de minister bij de beantwoording van vraag 7 niet dat het bevoegd gezag handhavend *zal* gaan optreden in plaats van dat het bevoegd gezag dan handhavend *kan* optreden? De zorgplichtbepaling mag natuurlijk geen lege huls worden.

Inbreng van de leden van de SP-fractie

De leden van de SP-fractie hebben met belangstelling kennis genomen van het ontwerpbesluit. De regulering door het waterschap wordt overgedragen aan de gemeente middels het gemeentelijk rioleringsplan. De leden zijn voorstander van de volledige positionering van de afvalwaterketen binnen één overheid dan wel binnen één publiek nutsbedrijf. Vooruitlopend op deze stelselwijziging is de voorgestelde integratie een kleine stap in de goede richting. De gekozen insteek om lasten te verminderen en procedures te vereenvoudigen wordt door de leden onderschreven. Er resten slechts enkele opmerkingen en vragen.

Het ontwerpbesluit richt zich met name op de kwalitatieve aspecten van de lozing. Er is ook nog een kwantitatieve kant die moet worden beoordeeld. De leden horen graag hoe die kwantitatieve aspecten worden ondervangen. Onder welke voorwaarden en situaties moet de lozende instantie daarvoor alsnog een vergunning aanvragen of een melding van doen?

De leden van de SP-fractie vragen zich ook af hoe precies door de keten heen de lozingen worden ondervangen. Hoe is communicatie georganiseerd tussen beheerders van rioolstelsels, voornamelijk gemeenten en waterschappen? Welke middelen staan behorende instanties ter beschikking als de onderlinge verhoudingen niet soepel verlopen en informatie-uitwisseling uitblijft.

Dit vertaalt zich door in het adviesrecht van de waterschappen op het strategische gemeentelijk rioleringsplan. Het ontbreekt de waterschappen, als mede rioolbeheerder aan doorzettingsmacht. Onwillige of onwetende gemeenten kunnen hier voor ongewenste situaties zorgen. Graag horen de leden van de SP-fractie of dit is besproken met de VNG en Unie van Waterschappen (UvW) en of die doorzettingsmacht niet alsnog op een of andere manier vastgelegd kan worden om goede samenwerking in de keten te bevorderen.

De leden vragen zich ook af op welke wijze de bevoegdheid is geborgd bij het niet naleven van de verplichtingen door een lozende instantie. Welke instantie is in deze nu het bevoegd gezag?

Tot slot horen de leden van de SP-fractie graag een reactie op het advies van de UvW om de toepassing van gewasbestrijdingsmiddelen in de openbare ruimte en een verbod op gebruik van verduurzaamd hout in oppervlakte water in dit ontwerpbesluit op te nemen.

Inbreng van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van het ontwerpbesluit maar hebben nog wel een aantal vragen:

- De leden waarderen de inzet van de minister om tot vereenvoudiging

te komen, maar in hoeverre is dit met dit dikke pak papier nu echt gelukt?

- In welke mate zitten er koppen op Europese regels?
- Nu herijking heeft plaatsgevonden, is de vraag of dit er ook toe heeft geleid, dat de minister vereenvoudigingen in Brusselse regels wil voorstellen? Is het echt nodig met zoveel verschillende categorieën te werken?
- Acht de minister de voorgestelde afbakening van de wet uitvoerbaar en hoe moeten we de leden zich dit in de praktijk voorstellen?
- Hoe moeten de leden zich de werking van de zorgplichtbepaling voorstellen? Kan dit weer leiden tot extra verplichtingen?
- Geeft de voorgestelde regeling de mogelijkheid dat de provincie extra en zwaardere verplichtingen oplegt?
- Kan de Kaderrichtlijn Water tot nadere regels leiden en welke extra lasten vloeien daar voor het bedrijfsleven uit voort?
- Zijn de eisen voor dreintoiletten niet te rigide en wat doen andere landen?
- Hoe gedetailleerd kunnen de genoemde nadere regels worden en wat betekent dit voor de uitvoerbaarheid?

Hoogachtend,

De griffier van de vaste commissie voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke
Ordering en Milieubeheer,
M. J. van der Leeden